

Snabbspåret genom

GAMLA TESTAMENTET

Del 1

Bibelläsningplan 8 jan – 25 mars 2018

Kyrkan vid Brommaplan

-
- Befrielsen från slaveriet i Egypten
 - Israels folks vandring i öknen

Snabbspåret genom Gamla testamentet

Gamla testamentet är mycket omfattande och innehåller olika typer böcker. Där finns de fem Moseböckerna som innehåller historia, lagar och bud. De historiska böckerna (Josua - Ester) som berättar Israels folks historia. Vishetslitteratur och poesi (Job - Höga visan). Samt de profetiska böckerna (Jesaja - Malaki) som innehåller samhällskritik, ett fördjupat Gudsperspektiv på folkets och ledarskapets liv, samt profetior som pekar fram mot Messias.

Många av oss har upptäckt att det är spännande men också svårt att läsa Gamla testamentet. Ofta kör vi fast i läsningen när vi hamnar på släkttavlor eller texter som handlar om lagar, offer, reningsceremonier eller gåtfulla profetior. Det kan också vara svårt att veta var man ska börja läsa och hur man ska få någon överblick.

Ett sätt att få överblick över Gamla tes-

tamentet med utgångspunkt från Israels historia är att följa snabbspåret. Det vill säga att förkorta läsningen genom att bara läsa de texter som kronologiskt för den historiska handlingen framåt. I snabbspåret läser vi bara de texter och bibelböcker där det så att säga ”händer något”.

I klartext betyder det att vi börjar med 1a Moseboken och läser till och med 2a Moseboken kapitel 20. Efter det hoppar in i 4e Moseboken, där vi läser valda delar. Sedan läser vi slutet på 5e Moseboken för att sedan gå vidare med den första delen av Josua bok. Snabbspåret går sedan vidare till Domarboken, Samuelsböckerna, och Kungaböckerna för att till slut landa i den sista delen av Israels folks historia i bibelböckerna Esra och Nehemja. När vi följer snabbspåret hoppar vi alltså över Krönikeböckerna, vishetslitteraturen och alla de profetiska böckerna.

Sommaren 2016 hade vi i församlingen en bibelläsningplan för 1a Moseboken. Nu fortsätter vi därför med start i 2a Moseboken. Första delen av snabbspåret som vi ska följa vårterminen 2018 fokuserar på tre viktiga händelser i Israels historia. Vi läser om hur Mose leder folket ut ur slaveriet i Egypten, om deras vandring i öknen och om intåget i det nya landet under Josuas ledning. För att få grepp om denna historiska epok som sträcker sig från Moses födelse till Josuas död, kommer vi att läsa valda delar av 2a Moseboken, 4e Moseboken, 5e Moseboken och Josua.

Läsningen av snabbspåret kommer att pågå en bit in i maj men den första delen sträcker sig fram till påsk då vi under påskveckan tar paus från snabbspåret för att läsa Matteus evangelium kapitel 26-28.

Som vanligt när det gäller Gamla testamentet har forskarna olika uppfattningar om datering så det är svårt att säga exakt när i tid detta utspelar sig. Illustrerat bibellexikon ger följande dateringar att hänga upp berättelserna på. Moses födelse 1527 f.Kr, Israels folk lämnar Egypten 1448 f.Kr, Mose dör 120 år gammal 1407 f.Kr, Josua dör 110 år gammal 1387 f.Kr. En annan källa (Davis: Moses and the gods of Egypt) säger att befrielsen från Egypten skedde betydligt senare, ca 1290 f.Kr.

Välkommen till intressant och ibland svår läsning.

*Klas Eriksson och
Ann Signhildsdotter Westblom*

Några ord om bibelböckerna i snabbspåret

Första Moseboken berättar om urhistorien och människosläktets äldsta religiösa traditioner (kap. 1-11). I den andra delen (kap. 12-50) får vi berättelserna om patriarkerna Abraham, Isak och Jakob, och på slutet den spännande berättelsen om Josef som hamnar i Egypten. Första Moseboken slutar med att Josef dör.

Andra Moseboken inleds med att berätta att Jakobs familj, som nu har blivit ett stort folk (Israels folk), har blivit kvar i Egypten och att de nu tvingas leva som slavar. Gud ser deras nöd och hör deras rop. Gud sänder Mose som deras ledare för att föra dem ut ur Egypten. Kapitel 1-18 skildrar befrielsen från Farao i Egypten och början av ökenvandringen. Kapitel 19-20 handlar om hur Mose får ta emot lagen på berget Sinai och Israel folk bekräftas som Guds utvalda för-

bundsfolk. Resten av andra Moseboken (kap. 21-40) innehåller beskrivningar av lagar, föreskrifter och Tabernaklets (tälthelgedomens) konstruktion och användning.

Tredje Moseboken är det gamla förbundets gudstjänstbok. Det var främst en handbok för de levitiska prästerna. Boken innehåller mängder med lagar och instruktioner för vad som är rent och orent, lagar för offer, olika ritualer för gudstjänst m.m.

Fjärde Moseboken börjar två år efter uttåget ur Egypten och slutar när folket gör sig berett att tåga in i Kanaans land. Dessa 40 år i öken skulle kunna kallas ”ett folks knotande”. Det är en lång och sorglig historia om folkets klagan och missnöje. Ett resultat av detta blir att en hel generation dör i öknen. Till slut

är det bara tre personer av dem som var med och såg Guds underbara räddning från Egypten, som lever när det är dags att inta landet, Mose, Josua och Kaleb. Och bara två - Josua och Kaleb – fick uppleva glädjen att tåga in i det utlovade landet.

Femte Moseboken beskriver huvudsakligen Moses avskedstal, som hölls på Moabs hedar innan folket tågade in i det utlovade landet. Talen är till stor del en repetition, sammanfattning och reflektion omkring vad folket tidigare varit med om. Det sista talet, kapitel 31-34, är Moses avskedstal. Det skildrar hur Josua utses till folkets ledare som efterträdare till Mose och hur Mose välsignar de 12 stammarna och sedan dör på Berget Nebos topp.

Josua är inledningen på Gamla testamentets historiska böcker. Man kan säga att Josuaboken förhåller sig till de fem Moseböckerna på samma sätt som Apostlagärningarna till de fyra evangelierna. Josuas uppdrag var att fullborda det som Mose påbörjat. Josua var född i Egypten. Han var Moses högra hand under uttåget och ökenvandringen. Han var en skicklig befälhavare (2 Mos 17:8 ff) och Moses medhjälpare när lagen gavs (2 Mos 24:13). Boken kan delas in i tre delar. Kapitel 1-5 intåget i löftelandet, kapitel 6-12 landets erövring och kapitel 13-24 landets fördelning mellan de 12 stammarna.

Att läsa Gamla testamentet

Hur ska vi förstå dessa gamla och ofta svår tolkade texter? Vad kan vi ta till oss från dem? Det är omöjligt att kortfattat svara på detta men här kommer några tankar att ta med in i läsningen. Tänk på att:

- Bibeln är en tidlös bok. Den är Guds ord till människor i alla tider och i alla kulturer. Det innebär att det som kan förefalla konstigt och helt irrelevant för oss i vår kultur kan vara viktigt och uppbyggligt för människor som lever i en annan kultur eller i en annan tid.

- Gamla testamentet innehåller det man brukar kalla en progressiv uppenbarelse. Det vill säga, vart efter tiden går blir det mer och mer uppenbart vem Gud är. Det betyder att Abraham i någon mening visste mindre om Gud än profeten Jesaja som levde flera hundra år senare och

profeterade om att Gud en gång skulle sända Messias. När vi sedan kommer till Nya testamentet blir det tydligt att Guds slutliga uppenbarelse och vilja blir synlig i Jesus ord och liv. Paulus skriver att hela den gudomliga fullheten förkroppsligats och tagit sin boning i Jesus (Kol 2:9) och att allt vad Gud är och vill, har sammanfattats i Kristus (Ef 1:9-10). Se även Joh 1:14, 18, Hebr 1:1-4.

- Jesus själv säger att Gamla testamentet är Guds ord men att det bara blir begripligt i ljuset av vem han är och vad han har gjort. Han säger t.ex. i bergspredikan att han inte har kommit för att upphäva lagen och profeterna utan för att uppfylla dem (Matt 5:17). Jesus säger också att hela Gamla testamentet djupast sett pekar på vem Gud är i Jesus Kristus, se Luk 24:25-27. Det här betyder t.ex. att vi som läsare kan distansera oss lite

från de svåra texter där Gud tycks stå bakom krig, våld, rasism, osunda maktstrukturer m.m. Guds slutliga vilja finns i Kristus.

- Gud är en Gud som talar in i historien och kommunicerar på det sätt som är möjligt och begripligt i den tid och kultur där händelserna utspelar sig. Detta kan vara en förklaring till att Gud ibland tycks involverad i krig och annat som vi inte tycker stämmer med Guds kärlek. Gud ”måste” i någon mening verka på det sätt som fungerar och är begripligt i den tiden och kulturen.

En slutats inför läsningen av Gamla testamentet kan vara att det kanske lär oss mer om människors erfarenheter, reaktioner, tankar och känslor genom de händelser som beskrivs, än att vi ska dra teologiska slutsatser av vem Gud är och

vad Gud vill.

En annan slutsats kan vara att händelser i Gamla testamentet ibland kastar ljus över andliga sanningar och principer som finns i Nya testamentet. Så är det t.ex. med Hebreerbrevets utläggningar som hjälper oss att förstå den djupa innebörden i Gamla testamentets offer-system. Paulus uppmuntrar oss också att se händelserna i Gamla testamentet som bilder och symboler för det Gud vill göra i våra liv, se t.ex. 1 Kor 10:1-11.

Så här kan du göra för att bli stilla

- Andas lugnt och djupt några gånger. Andas ut oro, stress, krav... Andas in Guds frid, kraft, glädje...
- Bed att Gud leder din bön och bibelläsning
- Läs texten, gärna ett par gånger.
- Notera dina tankar i det här häftet eller i en anteckningsbok.
Om du vill kan du ta hjälp av följande frågor när du läser och ber.

Uppmuntran. Vad i texten ger dig uppmuntran, inspiration, hopp, tröst?

Undervisning. Vad lär du dig från texten, om dig själv, relationer, bön, tro m.m.

Utmaning. Vad i texten utmanar dig till handling? Vad kallas du att göra?

Undvika. Visar något i texten på handlingar, värderingar, tankemönster som du bör undvika?

Förslag på daglig överlåtelsebön

DU som ville mitt liv och har skapat mig efter din vilja –
allt i mig känner du och omsluter med ömhet:
det svaga likaväl som det starka
det sjuka likaväl som det friska.

Därför överlämnar jag mig åt dig utan fruktan och förbehåll.
Som ett lerkärl lämnar jag mig i dina händer.
Fyll mig med ditt goda så att jag blir till välsignelse.

Jag prisar din vishet
du som tar till dig det svaga och skadade
och lägger din skatt i bräckliga lerkärl.

(Margareta Melin)

Vecka 2

Det som börjande med att Jakobs familj flydde till Egypten undan svält och svårigheter (se 1 Mos 46:1-7) har nu lett till att de har blivit ett stort folk under de ca 400 år som de funnits landet. Så länge Josef levde hade folket en privilegierad ställning, men nu har allt förändrats. Josef är död och bortglömd och Israelerna tvingas leva under slavliknande förhållanden. Israelernas närvaro uppfattas som ett hot av landets ledare, Faraos.

Folkets existens hotas nu genom att alla nyfödda gossebarn ska kastas i Nilen. Men det finns en Gud som ser och hör. En Gud som har omsorg och svarar på bön och sänder en befriare (2:24, 3:7-9, 16-18). Guds räddningsplan som tar form i och med Moses födelse och kallelse. Det finns tydliga paralleller mellan Mose som en fräsare och Jesus. Se t.ex. Matt 2:16, Apg 3:22, Hebr 3:1-6.

8 jan 2 Mos 1:1-14

9 jan 2 Mos 1:15-2:6

10 jan 2 Mos 2:7-15

11 jan 2 Mos 2:16-25

12 jan 2 Mos 3:1-10

13 jan 2 Mos 3:11-17

14 jan 2 Mos 3:18-4:5

Vecka 3

Veckans läsning fortsätter med Moses farhågor och förhandling med Herren om sitt uppdrag. Återvändandet till Egypten från Midjan, som ligger långt borta på andra sidan öknen och Röda havet österut, beskrivs. Aron och Mose träder fram inför Faraos och förtrycket mot Israels folk ökar, som ett resultat av konfrontationen. Det man på Guds uppdrag begär handlar om att folket ska få gå ut i öknen och fira högtid till Guds ära. Mose genomgår ännu en kris rörande uppdraget eftersom folkets lidande ökar och han får då ett förstärkt löfte om att Gud avser att befria sitt folk och föra dem till det egna landet.

Blodsbrudgum 2 Mos 4:25-26. Betydelsen är ganska oklar, men avsnittet kan ha att göra med att Moses barn inte var omskurna. Kanske handlar det om

en förberedelse inför det nya förbundet som ska slutas i öknen och detta förutsätter omskärelse. Omskärelsen var påbjuden av Gud som ett tecken på förbundet med honom: den omskurne bär på sin kropp en outplånlig påminnelse om att han tillhör Guds folk. Omskärelsen blir därmed en symbol för tro och lydnad. I bildlig mening talas om hjärtats omskärelse. Den som renar sitt sinne skär bort hjärtats förhud. Utan en sådan omvändelse har man ett oomskuret hjärta, dvs. ett motspänstigt och inför Gud förkastligt sinne.

Horeb 2 Mos 3:1. Ett annat namn för berget Sinai, där Gud väljer att uppenbara sig. De båda namnen används omväxlande utan någon skillnad i betydelse.

15 jan 2 Mos 4:6-17

16 jan 2 Mos 4:18-26

17 jan 2 Mos 4:27-31

18 jan 2 Mos 5:1-9

19 jan 2 Mos 5:10-6:1

20 jan 2 Mos 6:2-13

21 jan 2 Mos 6:14-27

Vecka 4

Nu börjar den stora drabbningen mellan å ena sidan Mose och Aron och den andra sidan Faraos och hans trollkarlar. Vi har kanske svårt att ta till oss att en kärleksfull Gud skulle vara involverad i dessa hemskheter. Det viktigt att vi förstår att bibeltexter alltid måste läsas i ljuset av den tid och kultur där den skrevs. De hedniska ockulta krafterna som sattes i rörelse syftade till att döda och förgöra och hur konstigt det än kan låta så måste Moses gudomliga kraft verka på samma sätt och på samma ”spelplan”. Faraos visar från början att han inte tänker böja sig under Israelernas Gud, se 5:2. Det

verkar som att det enda språk som Faraos förstod och som skulle kunna öppna hans vilja var kraftgärningar. Det skulle kunna vara förklaringen till de märkliga orden i 7:3-4 (se även 4:21, 10: 20, 27) där det står att det är Gud som gör Faraos hård och omedgörlig. Detta skedde inte mot Faraos vilja utan just därför att Gud visste att Faraos inte ville släppa folket av egen vilja. Faraos hårdhet leder till att Guds makt och storhet blir uppenbar se 10:1. Genom de tio plågorna visar Gud att han är överlägsen alla Faraos gudar. I Nya testamentet finns tydliga paralleller till dessa plågor i Uppenbarelseboken.

22 jan 2 Mos 6:28-7:7

23 jan 2 Mos 7:8-13

24 jan 2 Mos 7:14-24

25 jan 2 Mos 8:1-11

26 jan 2 Mos 8:12-19

27 jan 2 Mos 8:20-32

28 jan 2 Mos 9:1-12

Vecka 5

Maktkampen fortsätter och reaktionen från Faraos och hans hov varierar något. Den nionde plågan handlar om tre dagars beckmörker (10:21-29), som slår direkt mot Solgudens Ra:s domäner. Ra var solens och faraos beskyddare och framstår som fullständigt maktlös mot Israels Gud. Den sista plågan som proklamerar handlar om att allt förstfött i Egypten ska dö, men inte de som bor i ”gettot” Goshen, om de skyddar sig på det sätt Gud föreslår. Den egyptiska kulturen hävdade att allt förstfött tillhörde gudarna, m.a.o. tar Herren det som egyptierna helgat åt sina gudar. Gud ”utmanar” landets gudar och visar deras hjälplöshet och på samma gång visar han både Faraos och sitt eget folk vem han är.

Inför den sista plågan får folket noggranna instruktioner om hur uppbrottet kommer att ske. En ny högtid instiftas; påskan (12:13) eller det osyrade brödets högtid. Judarna kallar högtiden för pesach (gå förbi) eftersom detta är vad dödsängeln kommer att göra om de

skyddar sig med lammets blod.

Typologi. Profetiorna i Gamla testamentet är av olika slag. En särskild form är typologin, som är en profetia i handling. En person eller händelse i GT liknar något som hände med Jesus och blir på så sätt en förebild för vad som sedan hände med Jesus. I vårt avsnitt finns kopplingar mellan påskalammet och hur Jesus beskrivs i evangelierna, men framför allt i passionsberättelsen i NT (Matt 26:17-30, Joh 1:29, 1 Kor 5:7, 8:6-8).

Påskalammet. Lammet som ska offras måste vara felfritt (v. 5) - Jesus levde sitt liv på jorden utan synd (2 Kor 5:21, Hebr 4:15, 1 Petr 2:22, 1 Joh 3:5). Lammets blod skyddar mot döden som går fram genom Egypten (v. 7, 12-13) liksom Jesu blod som räddar oss från synden och döden (Rom 1:18, Hebr 9:14, 22, 1 Joh 1:7). Inget ben fick krossas på påskalammet (v. 46), vilket inte heller skedde med Jesus när han dör på korset (Joh 19:31-36).

29 jan 2 Mos 9:13-26

30 jan 2 Mos 9:27-35

31 jan 2 Mos 10:1-11

1 feb 2 Mos 10:12-20

2 feb 2 Mos 10:21-29

3 feb 2 Mos 11:1-10

4 feb 2 Mos 12:1-11

Vecka 6

Äntligen når maktkampen mellan Mose och Faraos sitt slut. Den sista stora plågan är att allt förstfött i landet ska dö (12:12, 29-30), men för Israels folk finns ett skydd som visar sig i påskfirandet. Skyddet är blod på dörrposterna från ett slaktat lamm. Här finns en tydlig teologisk koppling till vårt påskfirande och till nattvarden. Det är tack vara Jesus blod som vi lever. Jesu blod ger oss Guds frälsning. Efter den tionde och sista plågan vänder allt. Nu är det Faraos önskan att Mose och Aron ska

be om Guds välsignelse för dem och nu jagas de ut ur landet (12:32-33). Nu har Egyptierna blivit välvilligt inställda. När väl uttåget börjar får folket med sig inte bara boskap i mängd utan även guld, silver, ja allt de behöver (12:34-38). Vandringen ut i öknen börjar tryggt och bra. De vägleds av molnet och eldpelaren (13:21-22), men ganska snart kommer hoten mot friheten. Faraos ångrar att han släppt dem och sänder soldaterna efter dem. Reaktionen hos Israels folk blir rädsla och klagan.

5 feb 2 Mos 12:12-20

6 feb 2 Mos 12:21-28

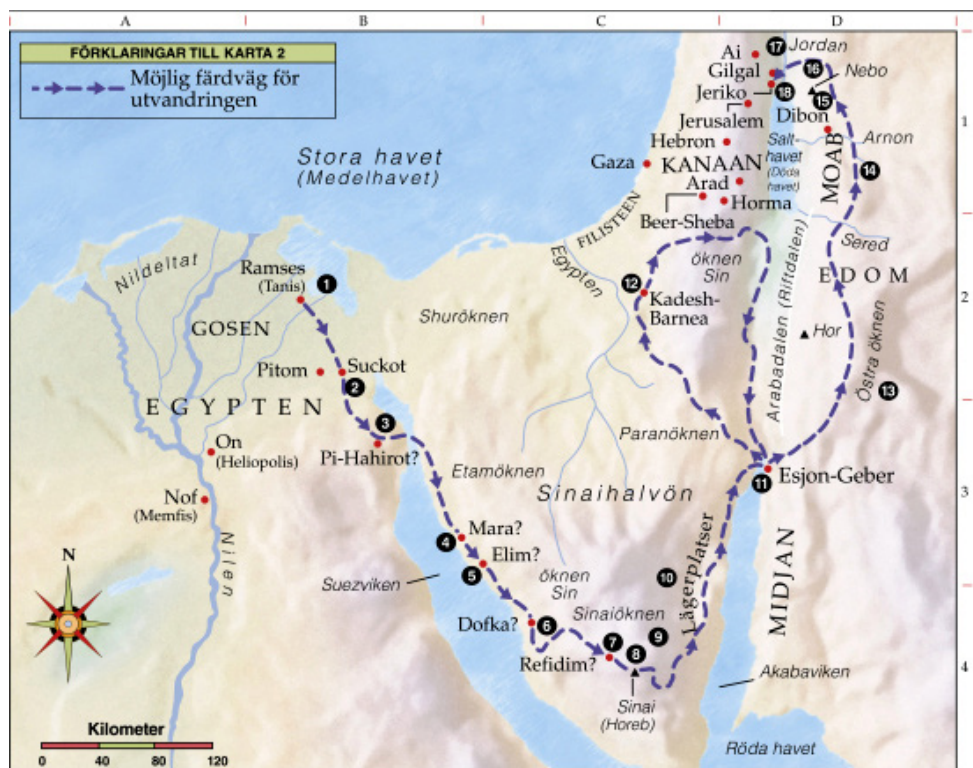
7 feb 2 Mos 12:29-36

8 feb 2 Mos 12:37-50

9 feb 2 Mos 13:1-16

10 feb 2 Mos 13:17-22

11 feb 2 Mos 14:1-14

1. Ramses Israel blev utdrivna från Egypten (2 Mos 12; 4 Mos 33:5).
2. Suckot Sedan hebreerna brutit upp från denna första lägerplats följde Herren dem i en molnstod om dagen och i en eldstod om natten (2 Mos 13:20–22).
3. Pi-Hahiroth Israel gick genom Röda havet (2 Mos 14; 4 Mos 33:8).
4. Mara Herren gjorde vattnet i Mara hälsosamt (2 Mos 15:23–26).
5. Elim Israel slog läger vid 12 vattenkällor (2 Mos 15:27).
6. Öknens Sin Herren sände manna och vaktlar som föda åt Israel (2 Mos 16).
7. Refidim Israel kämpade mot Amalek (2 Mos 17:8–16).
8. Berget Sinai (Horeb eller Jebel Musa) Herren uppenbarade de tio budorden (2 Mos 19–20).
9. Sinaiöknens Israel tillverkade tabernaklet (2 Mos 25–30).
10. Lägerplatser Sjuttio äldster kallades att hjälpa Mose styra folket (4 Mos 11:16–17).
11. Esjon-Geber Israel passerade fredligt genom Esaus och Ammons landområden (5 Mos 2).
12. Kadesh-Barnea Mose sände spjåkare in i det utlovade landet; Israel gjorde uppror och lyckades inte ta sig in i landet; Kadesh fungerade under många år som Israels huvudläger (4 Mos 13:1–3, 17–33; 14; 32:8; 5 Mos 2:14).
13. Östliga öknens Israel undgick stridigheter med Edom och Moab (4 Mos 20:14–21; 22–24).
14. Arnonfloden Israel utrotade de amoreer som stred mot dem (5 Mos 2:24–37).
15. Berget Nebo Mose såg det utlovade landet (5 Mos 34:1–4). Mose höll sina sista tre tal (5 Mos 1–32).
16. Moabs slättland Herren uppmanade Israel dela upp landet och driva bort in vånarna (4 Mos 33:50–56).
17. Jordanfloden Israel gick torrskodda över Jordanfloden. Tolv stenar från Jordans botten ställdes upp i närheten av Gilgal som ett minnesmärke över att Jordans vatten hade delats (Jos 3–5:1).
18. Jeriko Israels barn intog och ödelade staden (Jos 6).

Vecka 7

Israels folk räddas från Faraos soldater genom ett under. Gud klyver Röda havet och folket kan gå torrskodda till andra sidan. Mose och folket sjunger segersång, men på andra sidan väntar prövningar. Folket drabbas av vatten- och matbrist och de klagar inför Mose. Guds oväntade svar är manna och vaktlar. I slutet av häftet finns en kartbild som visar Israels folks vandringsväg.

Röda havet är en havsarm till Indiska oceanen som avskiljer Afrika från Arabiska halvön i söder. Sävhavet är det namn som används för en vik av Röda havet som antas vara det hav som Israels folk tågade över efter att Mose lyft sin stav över vattnet, på Guds uppmaning.

Vandringen genom havet kan typologiskt tolkas som en bild av vad som sker i det kristna dopet, där Herren räddar människan från död till liv (Matt 28:19, Rom 6: 3-11, 1 Kor 10:1-2).

Mannat liknar till formen korianderfrön och till smaken honungskakor. Mannat ses i Nya testamentet som en förebild för nattvarden (Matt 26:26-28, 1 Kor 10:3-4, 16-17, 11:17-34). I Johannes-evangeliet kallas mannat för bröd från himlen och jämförs med Jesus själv och med nattvardsbrödet. I evangeliet omtalar Jesus sig själv som livets bröd (Joh 6).

12 feb 2 Mos 14:15-25

13 feb 2 Mos 14:26-31

14 feb 2 Mos 15:1-18

15 feb 2 Mos 15:19:27

16 feb 2 Mos 16:1-12

17 feb 2 Mos 16:13-26

18 feb 2 Mos 16:27-36

Vecka 8

Folket har sett Guds trofasthet och omsorg. Gud förser dem med manna från himlen, men så fort motgångar kommer, glömmet de Guds trofasthet. Vi kan ofta känna igen oss i det mönstret. Vi har säkert frågetecken inför att be om seger i krig men 17: 8-13 visar på ett viktigt samband mellan mänsklig kraft och förbönen. Att organisera och leda livet för kanske 1 miljon människor på flykt kan inte ha varit lätt. Jetros råd är visdom än idag, att delegera. I 19:3-6 fullbordas det som är syftet med 2a Moseboken.

Gud ger lagen, väljer ut Israel som sitt folk och sluter ett förbund med folket (som bekräftas i kapitel 24). Guds löften till Abraham (6: 2-8) fortsätter nu genom detta förbund på Sina berg. Gud uppenbarar sig kraftfullt på berget Sinai (jmf. Hebr 12 -25). De 10 budorden är en sammanfattning av det Gud vill med sitt folk och en etisk norm som gäller för alla människor i alla tider. För att följa berättelsens fortsättning läser vi nu vidare från 4 Mos 9.

19 feb 2 Mos 17:1-16

20 feb 2 Mos 18:1-12

21 feb 2 Mos 18:13-27

22 feb 2 Mos 19:1-13

23 feb 2 Mos 19:14-25

24 feb 2 Mos 20:1-21

25 feb 4 Mos 9:1-14

Vecka 9

Israels folk har nu firat påsk för andra gången ute i öknen och det börjar visa sig att vandringen till löfteslandet går betydligt långsammare och är svårare än vad de hade föreställt sig. De första kapitlen i 4e Moseboken beskriver hur folket räknas och hur man organiserar livet för att klara av vandringen i öknen. För att underlätta kommunikationen i lägret, tillverkas två silvertrumpeter som Arons söner ska använda när folket i en särskilt ordning ska förberedas för uppbrott, men också när man ska dra ut i strid och när det firas högtider. Trots att Guds närvaro, omsorg och ledning är väldigt påtaglig genom att Gud visar sig i molnet och eldskenet, så klagar och tvivlar folket ofta. Detta blir ett genomgående tema i 4e Moseboken. På väg till Kadesh, i Parans ödemark, klagar israeliterna vid minst tre tillfällen. Vid det första tillfället slutar de att klaga när Gud sänder en eld som förtär några av folket. Sedan börjar de klaga över att de inte har något kött att äta, och Gud förser dem med vaktlar, både som bönesvar och straff. När Mirjam och Aron klagar mot Mose, blir Mirjam tillfälligt angripen av spetälska. Mose avlastas av sjuttio äldste som får ta del av Andens kraft.

Tabernaklet. Tabernaklet var den flyttbara helgedomen (ett slags stort tält) som israeliterna hade under ökenvandringen. Det var där de tillbad Gud. Her-

ren lät molnstoden sänka sig över tabernaklet för att visa att han bodde mitt ibland dem. Det står också att Herren vid ett par tillfällen steg ned i molnstoden och ställde sig vid tältet, och att Herren talade ur molnstoden. När Herren lät molnstoden lyfta sig över tabernaklet, bröt folket upp och vandrade vidare. Men så länge molnstoden stannade kvar över tabernaklet stannade de kvar på platsen.

Molnstoden och eldskenet. Under ökenvandringen vandrade Herren framför folket i en molnstod på dagen och i en eldstod på natten för att ge dem ljus. På detta fantastiska sätt blev de vägleda av Herren under 40 år. Molnskyn och molnstoden tolkas av Paulus som Kristus i 1 Korinthierbrevet 10:1-4. Guds härlighet, hans makt, majestät och glans, bländar människan. Ingen människa kan se Gud och leva (2 Mos 33:20). Gud döljer sig i sin härlighet, omger sig av molnskyar när han uppenbarar sig. Detta kan vi läsa om på flera ställen både i Gamla testamentet och Nya testamentet.

Vaktel. En liten hönsfågel, endast 16-18 cm lång, som till skillnad från de flesta hönsfåglar är en flyttfågel.

10 homer. Ett mått som motsvarar 3600 liter kött.

Eldad och Medad (v. 26). Två av de sjuttio äldste är inte på plats, men Anden kommer över dem ändå och de profeterar, vilket Mose uppmuntrar. Det finns många fler berättelser om enskilda människor som fick Guds Ande (Jo-

sua i 4 Mos 27:18, Gideon i Dom 6-7, Saul i 1 Sam 10:6, 9-10 och David i 1 Sam 16:13 och 2 Sam 23:1-2, Profeterna i Mika 3:8, 2 Petr 1:21, Prästerna i 2 Mos 28:41). Det var ovanligt att vanliga människor fick ta emot Anden.

26 feb 4 Mos 9:15-23

2 mars 4 Mos 11:1-15

27 feb 4 Mos 10:1-10

3 mars 4 Mos 11:16-30

28 feb 4 Mos 10:11-28

4 mars 4 Mos 11:31-12:3

1 mars 4 Mos 10:29-36

Vecka 10

Nästa viktiga händelse är att Mose sänder iväg spejare till Kanaans land. De ska ta reda på hur det ser ut i landet och om det är svårt att inta landet. Även i den situationen står tro mot otro. Gud hade lovat att ge dem landet men det är bara två av de tolv spejarna som beskriver det man sett utifrån Guds löften. De andra låter rädsla och omständigheterna styra (13:28-34). Efter detta når folkets klagan och otro en kulmen. Gud beslutar att ingen utom Kaleb och Josua från den generation som befriades ur Egypten

ska få komma in i landet (14:26-38). Ökenvandringen som kanske hade kunnat klaras av på några veckor blir på grund av folkets synd och otro en 40 årig ökenvandring. Synd och olydnad mot Gud får allvarliga konsekvenser men på något märkligt sätt finns ändå Guds nåd och förlåtelse där genom Moses förbön (14:20). Mose är i flera avseenden en ledare som pekar fram mot Kristus som tar konsekvenserna av vår olydnad och synd på sig.

5 mars 4 Mos 12:4-15

6 mars 4 Mos 13:1-17

7 mars 4 Mos 13:18-25

8 mars 4 Mos 13:26-33

9 mars 4 Mos 14:1-10

10 mars 4 Mos 14:11-19

11 mars 4 Mos 14:20-35

Vecka 11

Trots att folket nu fått veta att de inte ska få komma in i landet, tar de ändå saken i egna händer. De försöker att i egen kraft besegra Amalekiterna och komma in i landet (14:39-45). Så kan det vara i våra liv ibland. Vi glömmet att lita på Gud, går i egen kraft och saknar tålmodet att vänta in Guds handlade. Kapitel

15 och 16 innehåller berättelser som är svåra att förstå och ta till sig utifrån vår Gudsbild och vår tids tänkande. I pressade situationer blir det ofta kritik mot ledarna och splittring i grupper. Det sker nu genom det uppror som tre personer genomför.

12 mars 4 Mos 14:36-45

13 mars 4 Mos 15:1-16

14 mars 4 Mos 15:17-31

15 mars 4 Mos 15:32-41

16 mars 4 Mos 16:1-11

17 mars 4 Mos 16:12-30

18 mars 4 Mos 16:31-40

Vecka 12

Folkets klagomål, olydnad och uppror leder också till att Moses och Arons ledarskap ifrågasätts vid flera tillfällen. Nu måste Gud avgöra vilka som är ledare och vilken auktoritet som leviterna och framför allt prästen Aron har, se 17:1-11. I kapitel 18-19 läser vi om prästernas och leviternas funktion och om reningssceremonierna med den röda kon.

Efter denna vecka tar läsningen av snabbspåret paus. Det är dags för oss att fira påsk och då läser vi Matt 26-28. Läsningen av snabbspåret börjar igen måndag den 2 april.

19 mars 4 Mos 16:41-50

20 mars 4 Mos 17:1-11

21 mars 4 Mos 18:1-10

22 mars 4 Mos 18:11-19

23 mars 4 Mos 18:20-32

24 mars 4 Mos 19:1-10

25 mars 4 Mos 19:11-22

